

„HELYI IDENTITÁS ÉS KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSE KAPUVÁRON”
TOP-5.3.1-16-GM1-2017-00006

KIADVÁNY

A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM MEGÚJÍTÁSA

Kapuvár Városi Önkormányzat
9330 Kapuvár, Fő tér 1.

2018. december 21.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM MEGÚJÍTÁSA

Bevezetés

Kapuvár Városi Önkormányzat a Rábaközi Művelődési Központ, Városi Könyvtár és Muzeális Kiállítóhellyel konzorciumban célul tűzte ki a helyi közösség fejlesztését. Ezen cél elérése érdekében „A helyi identitás és kohézió erősítése Kapuváron” című, TOP-5.3.1-16-GM1-2017-00006 azonosító számú pályázatot nyújtottak be a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében, amelyet a Nemzetgazdasági Minisztérium 2018.06.18-án támogatásban részesített.

A projekt céljai:

- a helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok megvalósítása
- a helyi közösséghez és a társadalomhoz tartozás elősegítése, hogy mindenki tartozzon valahová és közösségi, társadalmi beágyazottságban éljen, legyen esélye-lehetősége saját életfeltételeinek javítására, és képes legyen a pozitív változásokra irányuló közös cselekvésben való részvételre
- erősítse a helyi közösséget, s minél nagyobb számú, a településért és a közösségért tenni képes és tenni akaró csoport alakuljon.
- a közösségi munka hatására az érintett emberek is együttműködjenek a problémák megoldásában
- a meglévő erőforrások felszínre kerüljenek, az együttműködések következtében ezen erőforrások aktivizálódjanak, s minőségi változásokat hozzanak a település, a települési közösségek életében.

A helyi esélyegyenlőségi program szükségessége

A pályázati felhívás alapján a település társadalom- és gazdaságfejlesztése tekintetében meghatározó dokumentumok közül a helyi cselekvési tervhez illeszkedő stratégiai dokumentumok részvételi fórumok keretei között áttekintettük Kapuvár Városi Önkormányzat hatályos helyi esélyegyenlőségi programját.

A projekt szakmai vezetője és a közösségfejlesztők elkészítették a 2018-2021. évekre vonatkozó cselekvési tervet, amelynek egyik rész célja a közösségként való működés megvalósítása érdekében a helyi kezdeményezésekre, az alulról jövő jelleg érvényesítésére épülő, **esélyegyenlőséget segítő**, a helyi közösségeket megmozgató, a város hagyományait őrző és azokat továbbadó, innovatív programok megvalósítása. A tervezett közösségi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok során érvényesíteni kell az innovatív megoldások alkalmazását, az esélyegyenlőség, szociális érzékenység, környezetvédelem, környezettudatosság szempontjait.

A cselekvési tervben **konkrét célként** és hozzá kapcsolódó tevékenységként megfogalmazódott a helyi esélyegyenlőségi program megújítása.

Az esélyegyenlőség tekintetében horizontális cél a cselekvési tervben szereplő események megvalósítása során az esélyegyenlőségi szempontok figyelembe vétele. Figyelmet kell fordítani a település hátrányosabb helyzetben élőire, egyenlő esélyeik megteremtésére, a társadalmi igazságosság szabályainak betartására, a fenntartható fejlődés elvein alapuló gazdasági és társadalmi fejlődés megvalósítására.

A helyi cselekvési terv végrehajtása során az esélyegyenlőség érvényesítése azt jelenti, hogy

- a képességek kibontakoztatása kapjon az eddigieknél szélesebb teret,
- a feltételek egyenlőségének a biztosítása: minden kapuvári lakos megkülönböztetés nélkül hozzáférhessen a létrehozott szolgáltatásokhoz, bekapcsolódhasson a különböző tevékenységekbe,
- a bánásmódok egyenlőségének biztosítása: a szolgáltatásokat, tevékenységeket diszkrimináció-mentesen kell biztosítani, és ahol, amikor lehetséges, hozzá kell járulni az előítéletek csökkentéséhez, továbbá
- a szolgáltatások, programok közvetlen vagy közvetett módon járuljanak hozzá a társadalmi egyenlőtlenségek mérsékléséhez.

A helyi esélyegyenlőségi program megújításáról szóló részvételi fórumok

A megújításáról szóló közösségi beszélgetések, szakmai műhely-munkák összesen 4 alkalommal, alkalmanként több mint 30 fő részvételével zajlottak.

1. Közösségi beszélgetés, szakmai műhely

A program időpontja: 2018. november 22., 16 óra

A program időtartama: 1 óra

A program helyszíne: Kapuvár Városi Önkormányzat kistanácskozó terme

Bevont célcsoporttagok (résztevők) száma: 33 fő

A 2018. november 15-én elkészült helyi cselekvési terv rövid bemutatása után a helyi esélyegyenlőségi program megújításának, újragondolásának szükségességéről volt szó. A célcsoport a helyi lakosok, közösségek képviselői, a hátrányos helyzetű csoportok, kulturális intézményekben dolgozók.

A helyi cselekvési tervhez illeszkedő stratégia dokumentumok közül Kapuvár Városi Önkormányzat a jelenleg hatályos, a 2013-2018 évekre szóló helyi esélyegyenlőségi programjának áttekintése volt a beszélgetés fő irányvonala. Az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit, érvényesülését biztosító programokat, intézkedéseket vették számba a beszélgetésen résztvevők. Az általános tapasztalat az volt, hogy a megvalósítás az önkormányzat részéről folyamatos, aktív beavatkozást igényelt és igényel majd a jövőben is.

2. Közösségi beszélgetés, szakmai műhely

A program időpontja: 2018. november 23., 8 óra

A program időtartama: 1 óra

A program helyszíne: Kapuvár Városi Önkormányzat nagyterme

Bevont célcsoporttagok (résztevők) száma: 31 fő

A helyi esélyegyenlőségi program megújításáról szóló második közösségi beszélgetés a jelenleg hatályos helyi esélyegyenlőségi programban foglalt intézkedéseinek megvalósításáról, a sikerek és tapasztalatok értékeléséről szólt. Ennek során az intézkedési tervben foglaltakat a beszélgetésen résztvevők megismerték. Közösen továbbgondolták az elmúlt időszak meg nem valósult intézkedéseit és az új feladatok áttekintették. Több javaslat érkezett az egyes beavatkozási területek, problémák beazonosítására, ezeknek a helyi esélyegyenlőségi programba történő beemelésére.

3. Közösségi beszélgetés, szakmai műhely

A program időpontja: 2018. november 27., 14 óra 30 perc

A program időtartama: 1 óra

A program helyszíne: Kapuvár Városi Önkormányzat kistanácskozó terme

Bevont célcsoporttagok (résztevők) száma: 34 fő

A helyi esélyegyenlőségi program megújításáról szóló harmadik szakmai műhely a cselekvési terv és helyi esélyegyenlőségi program kapcsolatát elemezte. Cél, hogy minden kapuvári lakos megkülönböztetés nélkül hozzáférhessen a létrehozott

szolgáltatásokhoz, bekapcsolódhasson a különböző tevékenységekbe. A bánásmódok egyenlőségének biztosítása is fontos szempont a projekt során, tehát a szolgáltatások, tevékenységek biztosítása diszkrimináció-mentes kell, hogy legyen. A kapuvári lakosok részvételét biztosítani kell a cselekvési terv végrehajtását szolgáló projektek, tevékenységek minden szakaszában: a tervezésben, a megvalósításban és az értékelésben egyaránt.

A program megújításába bevont szakértő beszélt a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének lépéseiről: a felkészülésről, a szükséges adatgyűjtésről a TEIR-adatbázisból, a kapcsolatfelvételtől az elkészítés folyamatát támogató Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság esélyegyenlőségi mentorával. Kiemelte, hogy fontos lépés a program megújítása során az célcsoportok meghatározása, illetve a célcsoportokkal foglalkozó önkormányzati intézmények és partnerintézmények megkeresése, és bevonása a programalkotásba.

4. Közösségi beszélgetés, szakmai műhely

A program időpontja: 2018. november 28., 15 óra

A program időtartama: 1 óra

A program helyszíne: Kapuvár Városi Önkormányzat nagyterme

Bevont célcsoporttagok (résztevők) száma: 33 fő

A helyi esélyegyenlőségi program megújításról szóló negyedik közösségi beszélgetés a program elkészítésének, megújításának folyamatáról, konkrét lépéseiről szólt. A program készítésébe bevont szakértő PowerPointos prezentációval készült, amelynek során a beszélgetésen résztvevők tájékoztatást kaptak a program készítését előíró jogszabályi környezetről, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozásról. Az előadó ismertette, hogy a helyzetelemzés során el kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről szóló elemzést, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A szakértő javaslatot tett a problémák beazonosítására és a fejlesztési lehetőségekre, amelyekre, mint helyzetelemzésre épülően lehetséges majd az esélyegyenlőségi program intézkedéseinek tervezése, végrehajtása. A problémafelvetésekből és az erre adandó lehetséges válaszokból a beszélgetés során született konszenzus beépül majd a helyi esélyegyenlőségi programba.

Előterjesztés a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadására

A Képviselő-testület 2018. december 20-i ülésén tárgyalta a helyi esélyegyenlőségi program elfogadásáról szóló előterjesztést.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése alapján az önkormányzatok ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadnak el. A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Kapuvár Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 112/2013. (VI. 27.) ÖKT. határozatával, öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el 2013-ban, így a következő öt éves ciklusra új programot kell készíteni és elfogadni.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 2. fejezete, a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai, valamint a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012.(VI. 5.) EMMI rendelet szabályozzák.

Az önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A nemzetiségi önkormányzat véleményéről készült jegyzőkönyvi kivonat:

Kapuvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Képviselő-testület
9331 Kapuvár, Szent István király u. 10.

K I V O N A T

Kapuvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének
2018. december 13-i ülésének jegyzőkönyvéből.

2. napirendi pont

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezetének véleményezése

A Kapuvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete 2 igen szavazattal egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:

28/2018. (XII. 13.) RNÖ határozat:

Kapuvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete Kapuvár Városi Önkormányzat 2018-2023. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programja, valamint Intézkedési Terve tervezetével egyetért, azt elfogadja.

Felolvas: Kolompár Norbert RNÖ elnök
Határidő: azonnal

k.m.f.

Kolompár Norbert
Kolompár Norbert
RNÖ elnök

☞ kiadmány hiteljelöl:

Kapuvár Városi Önkormányzat Képviselő-testülete Kapuvár Városi Önkormányzat 2018-2023. évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját, valamint az Intézkedési Tervét a 263/2018. (XII. 20.) ÖKT. határozatával elfogadta.

Kapuvár Városi Önkormányzat 2018-2023. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programja

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011.(XII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012.(VI. 05.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Kapuvár Városi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban (a továbbiakban: HEP) rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

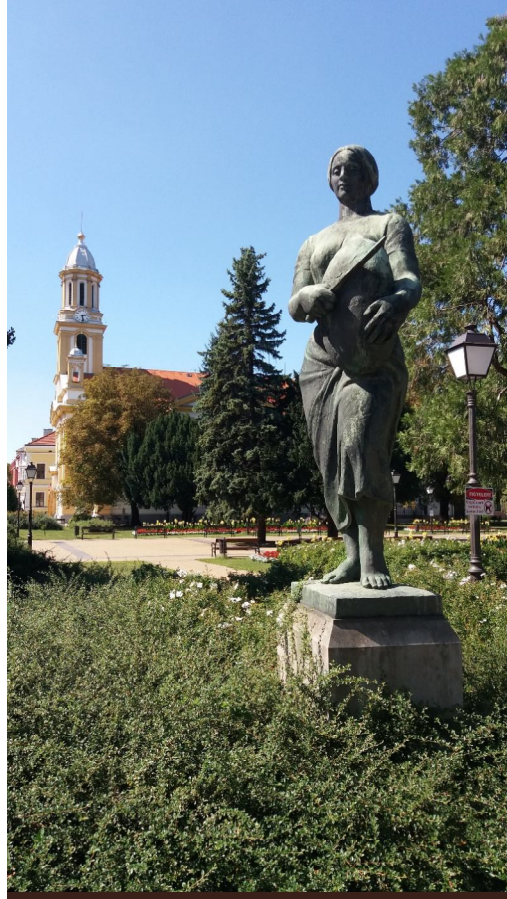
Az esélyegyenlőség azt jelenti, hogy nem elég kinyilatkoztatni, hogy mindenki egyenlő, hanem biztosítani is kell ennek az egyenlőségnek az ésszerű feltételeit. Az esélyegyenlőség tehát maga után vonja, hogy ahol az esélyek egyenlősége nem garantált, ott kompenzációs intézkedésekre van szükség.

Értékeink, küldetésünk

A HEP a Korm. rend. 1. § (2) bekezdés előírása értelmében kiemelt figyelmet fordít célcsoportjai, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők helyzetére.

Kapuvár Városi Önkormányzata mindent megtesz annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok a saját településen jussanak lehetőséghez az oktatás, a kultúra, a sport, a szociális és egészségügyi szolgáltatás, a foglalkoztatás, a lakhatás, valamint a közlekedés és a kommunikáció területén. Lehetőséget teremt arra, hogy helyi pályázatok meghirdetésével anyagi támogatásban részesítse az esélyegyenlőség biztosítására irányuló törekvéseket.

Ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy a helyi sajtóságokra vigyázva, a kapuvári identitásunkat megőrizve a környezet szennyezését kerülve, úgy fejlődjünk tovább, és oly módon fejlesszük gazdasági potenciálunkat, hogy lakosságunk gyarapodását, jólétét, komfortérzetének javítását, itthon maradását szolgáljuk. A helyi közösség egyenrangú tagjaként kell kezelni minden szolgáltatást igénybevevőt. Biztosítani kell az egyéni képességtől függő döntéshozatal lehetőségét és teljes, minden lehetőségre kiterjedő segítséget kell nyújtani. A döntéshozatalban hangsúlyt kell helyezni az emberi méltóságot kifejezésre juttató, minőségi lakókörnyezet kialakítását elősegítő, továbbá kulturális szolgáltatások kezdeményezésekre, hiszen a város megújulása hozzájárul a szociális és a települési kohézió növekedéséhez, a helyi identitás megerősödéséhez. Az élettér minőségének javítása megfelelő infrastruktúra kialakításával, a közlekedés feltételeinek fejlesztésével (egyéni és közösségi), a lakosság széles körét érintő, az életminőséget kedvezően befolyásoló beruházások megvalósításával érhető el.

A polgárosodás fontos eleme a tudatos közösségfejlesztés és tervezés. A középtávú terv célja, a község jövőjének felvázolása, és felvállalása. Nem titkolt elvárás, hogy önbecsülésünket, önértékelésünket javítsuk, és megfeleljünk a lakosságunk, a településünk, országunk elvárásainak, és az európai uniós elvárásoknak.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Kapuvár Városi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az

óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.

Cél továbbá:

- a társadalmi bizalom növekedése,
- a magánérdeket a közérdekeivel összeegyeztetni képes emberek, felelős állampolgárok egymás iránti szolidaritásának erősítése
- a család és a fiatalabb nemzedékek társadalmi szerepének megerősítése, elsősorban
- hátrányos helyzetű emberek körében
- a Kormány által kitűzött Operatív Programokkal való összhang megteremtése.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a városban élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Az Önkormányzat alapvető célja, hogy Kapuvár olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Szegénynek kell tekinteni egy személyt, egy családot, illetve egy embercsoportot abban az esetben, ha a rendelkezésükre álló erőforrások (anyagi, kulturális, társadalmi) oly mértékben korlátozottak, hogy kizárják őket a minimálisan megkövetelhető életformából. Napjainkban egyre gyakrabban használt új fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerővel kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között szocializációs különbségek, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és gyakran súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. Kapuvár nem minősül a mélyszegénység szempontjából hátrányos helyzetű településnek, ez azonban nem jelenti azt, hogy a szegénység a településen egyáltalán nincs jelen. Pontos adat nem áll rendelkezésre arról, hogy hány fő tartozhat ebbe a célcsoportba. Városunkban a 2011. évi népszámlálás során 267 fő vallotta magát romának. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat becslése szerint számuk 685 fő. Megítélésünk szerint a tényleges létszám a kettő között helyezkedik el.

A kiadvány terjedelme nem teszi lehetővé, hogy a HEP részletes elemzését a jövedelmi, vagyoni helyzetre vonatkozóan, továbbá a foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integrációt bemutassuk. A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket elemeztük az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Továbbá az elemzést összevetettük a térségi és országos adatokkal is. A HEP-bena fenti célcsoport vonatkozásában elemeztük a lakhatás, lakáshoz jutást, a lakhatási szegregációt; a telepek, szegregátumok helyzetét; az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A lakhatási színvonal alacsony, komfort nélküli lakások	Lakókörnyezet fejlesztése, lakásépítés, - felújítás bérlet-állomány fejlesztése
Az alacsony végzettségű munkanélküliek számára felajánlható munkahelyek száma csökken	Közfoglalkoztatási programokban való hatékony részvétel
Társadalmi együttműködést segítő, települési kohéziót és identitást erősítő program kevés	A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok szervezése

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Városunkban a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A településen élő gyermekek számára életkoruknak megfelelően elérhető a bölcsődei és az óvodai ellátás, valamint az általános iskolai oktatás. Az általános iskolában tanulók többféle szakkör közül választhatnak. A helyi sportegyesület az utánpótlás nevelés keretében kiemelkedően fontos szerepet játszik a gyermekek és a fiatalok szabadidejének hasznos és egészséges eltöltésében, lehetőséget adva minden gyermeknek bármilyen jellegű megkülönböztetés nélkül. A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít.

Szabadidős célú, sport alapszolgáltatások, továbbá a kulturális szolgáltatások elérhetőségének és minőségének javítása fontos teendő az elkövetkező időszakban, amely hozzájárul a lakosság testi-lelki egészségének javulásához, bevonva a civil szervezeteket, a helyi vállalkozókat a tevékenységekbe, elősegítve a helyi identitás erősítését. A településhez való kötődés már gyermekkorban kialakítható, ezzel is növelve a város népességmegtartó képességét.

A gyermekek helyzetének általános jellemzőit (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek, védőnői ellátás jellemzői, gyermekorvosi ellátás jellemzői, gyermekvédelem, gyermekétkeztetés, egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés) a HEP tartalmazza. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége szintén megjelenik a HEP-ben.

A problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekek sportolási lehetőségei korszerű, intézményi között nem biztosított, nincs helyszín, továbbá a Felsőmező utcában új építési telkek kialakításával párhuzamosan szükséges sportpálya és játszótér kialakítása	Tornaszobák, sportpályák, játszóterek bővítése, építése, felújítása Sportcsarnok építése, a Felsőmező utcában új építési telkek kialakításával párhuzamosan szükséges sportpálya és játszótér kialakítása.
A melegítőkonyhák nem biztosítják az új konyhatechnológiai eljárások alkalmazását egészséges táplálkozás megvalósítására	A konyhák, melegítőkonyhák bővítése, felújítása Konyhatechnológiai eszközök beszerzése
Kevés a férőhely a bölcsődében	Bölcsődei férőhelyek számának növelése, csoportszobák kialakítása
Társadalmi együttműködést segítő, települési kohéziót és identitást erősítő program kevés	A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok szervezése

A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniós irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság, stb. területén.

A 2016. évi demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 51,73 %-a nő (5304 fő);
- a női lakosok több mint fele 18-64 éves tehát aktív korú (3299 fő);
- a 65 évfeletti lakosok közül a nők aránya 57,65% (1152 fő)

A helyzetelemzés az alábbi témákkal foglalkozik:

- A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége
- A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)
- Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe
- A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak
- Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)
- A nők szerepe a helyi közéletben

A problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A CSED-ről, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát, a differenciált nyitva tartásról igényfelmérés nem történt	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése, nyitvatartási rendjének felülvizsgálata
Kevés a nők egészség-védelmére irányuló program	Előadások programok, felvilágosító kampányok szervezése
Munkaerő-piaci és családi feladatok össze-egyeztetése problémát jelent a munkavállaló nők számára	Előadások programok, felvilágosító kampányok szervezése Tanácsadás

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

E célcsoport elemzése során az időskorú népesség főbb jellemzőit (száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.) vettük számba. Ezt követte az idősök munkaerő-piaci helyzetének bemutatása.

A helyi közszolgáltatások terén az idősokkal való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a város minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokat az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában gondozza.

A problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Igényeknek megfelelő szociális ellátás hiánya (demencia ellátása időotthoni szolgáltatás nem megoldott a településen).	Időotthon létrehozása, feltételrendszerének megteremtése
A szűrő-vizsgálatokra folyamatosan van igény.	Előadások programok, szűrővizsgálatok, felvilágosító kampányok szervezése
Társadalmi együttműködést segítő, települési kohéziót és identitást erősítő program kevés	A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok szervezése

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A helyzetelemzés során a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatok nem mutatnak teljes képet, mivel a szakemberek megállapítása alapján nincs megfelelően alátámasztott adat.

A szociális ellátórendszer a fogyatékosokkal élők számára a városban jól kiépítettnek mondható, elérhető számukra a nappali ellátás, a támogató szolgáltatás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

A közszolgáltatások esetében a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés még nem megoldott, annak ellenére, hogy a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv. 7/B. §-a alapján az állam által fenntartott közszolgáltatásokhoz való hozzáférést 2010. december 31-ig kellett volna teljesíteni. Azon közszolgáltatást nyújtó épületekben, ahol még nincs meg, szükséges mind a fizikai, mind az infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása.

Városunkban az intézmények többsége részben akadálymentesített, megközelíthető. Ez azért is fontos, mert elsődlegesen az akadálymentesítés hiánya az, ami miatt a fogyatékos emberek inkább otthon dolgoznak, vagy olyan munkahelyet próbálnak választani, melyet jól megközelíthetnek. A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásaként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

A problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Teljes és valós akadálymentesítés
Látás és hallássérültek nem érik el az intézmények akadálymentes honlapját	Akadálymentes honlap(ok) létrehozása
Érzékenyítő programok hiánya	Érzékenyítő programok megvalósulása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve

A helyzetelemzés célcsoportonkénti részeinek zárófejezetéből elkészült az intézkedési terv. Az egyes beazonosított problémákat a helyzetelemzésben leírt részletezettségen túl az intézkedéssel elérni kívánt cél, a fejlesztések leírása egy rövid címben is meghatározásra került.

Az intézkedés mellett végiggondoltuk, hogy helyi szinten az adott beavatkozási területeknek kik lesznek az aktorai és partnerei, akik segítik a megvalósítást. Mindezek alapján lehetséges és szükséges az adott terület felelősének megnevezése is.

Az intézkedési terv kifejti azt is, hogy az adott célok eléréséhez milyen lépéseket tesznek a megvalósítók, ezek a lépések milyen eredményességi mutatókkal bizonyítják a beavatkozás sikerességét, továbbá miféle erőforrások mozgósítása szükséges, illetve miként tarthatók fent az elért eredmények a hosszú távú célok érvényesülése érdekében.

A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Kapuvár Városi Önkormányzata rendelkezik önálló honlappal, a www.kapuvár.hu oldallal, amelyen a várost érintő információk megtalálhatók. A képviselő-testület által elfogadott dokumentum feltöltésre kerül és hozzáférhető, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Emellett az SZGYF oldalon a Helyi Esélyegyenlőségi Programok oldalra is feltöltésre kerül. (<https://hep.szgyf.gov.hu/Public/PublishedProgramSearch.aspx?searchtext=>)

Készítette:
Pintér Róbert